
Vergaderjaar 2011–2012

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1142

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN,

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 april 2012

Hierbij bied ik u het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken (over Handelspolitiek) van 16 maart 2012 aan. Namens het kabinet heb ik deelgenomen aan deze Raad.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
H. Bleker

Verslag van de Raad Buitenlandse Zaken (over handelspolitiek van 16 maart 2012

1. Stand van zaken investeringsbeschermingsovereenkomsten met derde landen

De Raad sprak over investeringsbeschermingsovereenkomsten (IBO's) met derde landen en de belangrijkste uitdagingen op weg naar een akkoord in dit dossier. Van zowel Commissie, het Europees Parlement (EP) als de Raad zal flexibiliteit nodig zijn om tot een aanvaardbaar compromis te kunnen komen. EU-commissaris voor handel, Karel de Gucht, gaf aan dat het dossier zich nu in een cruciale fase bevindt. Binnen enkele weken zal de Commissie een nieuw compromisvoorstel op tafel leggen, dat de basis zal moeten vormen voor een definitief akkoord. Ook met het oog op rechtszekerheid voor alle partijen is het van belang dat zo'n akkoord er nu snel komt, waarbij de RBZ van 31 mei a.s. haalbaar zou moeten zijn.

De lidstaten waren bijzonder eensgezind in hun interventies en gaven aan dat rechtszekerheid voor investeerders voor hen kern van de zaak is. Vrijwel alle lidstaten inclusief Nederland pleitten daarom voor een vervangingssysteem, een heldere definitie van serious obstacles die geen rechtstreekse beëindiging van bestaande IBO's in kan houden en een competentieneutrale uitkomst op het terrein van comitologie.

2. Herziening Algemeen Preferentieel Stelsel

De Raad besprak het door de voorzitter opgestelde compromisvoorstel, dat de balans tussen de verschillende standpunten in de Raad weergeeft. Hierin wordt voorgesteld om tweejarige transitieperiodes in te voeren voor UMICs (Upper Middle Income Countries) die reeds een FTA met de EU onderhandeld hebben dat nog niet toegepast wordt als de verordening op 1 januari 2014 in werking treedt – bijvoorbeeld Colombia en Peru en eventueel de Mercosurlanden –, ter vergroting van de voorspelbaarheid. Ook is een speciale vrijwaring voor textiel uitgebreid, waardoor deze nu naast kleding van toepassing is op alle textielproducten. De overige elementen van het compromis (beperkte uitbreiding productdekking onder zowel APS als APS+, aanpassingen van APS+, behouden van de oorspronkelijke landenlijst uit het Commissievoorstel) werden voorafgaand aan de Raad door het voorzitterschap verspreid. Commissaris De Gucht gaf aan verheugd te zijn dat EP en Raad de kern van het Commissievoorstel overeind wensen te houden en gaf aan dat het tijd is om het voorstel af te ronden.

Veel lidstaten intervenieerden en gingen daarbij nogmaals in op de eigen wensen ten aanzien van het nieuwe APS. Een groep lidstaten uitte zorgen over een mogelijk te ruimhartig APS en kwam met allerlei wensen ten aanzien van vrijwaring. Andere lidstaten, waaronder Nederland, waren teleurgesteld over de beperkte ambitie van het huidige compromis, vanwege productdekking en landendekking. Alle lidstaten toonden zich uiteindelijk bereid verder te gaan op basis van het compromisvoorstel.

3. Vrijhandelsakkoord tussen de EU en Colombia en Peru

De Raad stemde in met het voornemen om dit akkoord te ondertekenen, wat formeel zal gebeuren zodra alle taalversies beschikbaar zijn. Een enkele lidstaat benadrukte het belang van spoedige ondertekening van het akkoord, dat van groot belang is voor het Europese bedrijfsleven. Vanwege het reeds lopende akkoord tussen beide landen en de VS ondervinden bedrijven uit de EU een nadeel op deze markten zolang het akkoord niet voorlopig wordt toegepast.

4. Vrijhandelsakkoord tussen EU en Singapore

De Raad besprak de voortgang in de onderhandelingen met Singapore. Commissaris De Gucht onderstreepte nog eens de twee doelen die dit akkoord voor de EU dient: 1. goede markttoegang (de VS hebben al een vrijhandelsakkoord met Singapore) en 2. akkoord moet een goede basis zijn voor andere akkoorden in de regio. Er is nog wel een beperkt aantal belangrijke openstaande zaken, waarvoor een goed oplossing gevonden moet worden. Belangrijk is dat de EU laat zien aan ASEAN en de wereld dat de EU in deze regio een actieve handelsagenda heeft en dat de door de VS gedreven TPP (Trans Pacific Partnership) niet de «only show in town» is.

In een bijna volledige tafelronde lieten alle lidstaten weten een ambitieus akkoord te willen, maar men was verdeeld over hoeveel de EU daarvoor moet geven. Verschillende lidstaten benadrukten het belang van een goed investeringshoofdstuk en een goed resultaat op non-tarifaire barrières en diensten. Andere lidstaten wilden geen flexibiliteit voor oorsprongregels en een veel beter resultaat op geografische indicaties.

5. Raadsconclusies handel, groei en ontwikkeling

Commissaris De Gucht zette de hoofdpunten van het handel- en ontwikkelingsbeleid nog eens op een rijtje: gebaseerd op WTO-afspraken; focus op arm(st)e ontwikkelingslanden; meer nadruk op belang goede nationaal beleid in ontwikkelingslanden; Aid for Trade; blijven werken aan goede markttoegang en multilaterale afspraken met name ten aanzien van handelsfacilitatie.

Vervolgens ging de Raad zonder verdere discussie akkoord met de raadsconclusies Handel, Groei en Ontwikkeling.

6. EU-VS relatie: handel en economische aspecten

Commissaris De Gucht meldde dat hij samen met de US Trade Representative Kirk de High Level werkgroep voorziet en dat zijn inzet is dat deze werkgroep zich gaat inzetten voor een ambitieus vrijhandelsakkoord EU-VS. Dat zou diep en alomvattend moeten zijn en binnen relatief korte tijd moeten worden uitonderhandeld. Vooral de markttoegang voor Amerikaanse overheidsaanbestedingen zou veel kunnen opleveren voor het Europese bedrijfsleven. De Commissaris ziet mogelijkheden om nog dit jaar af te spreken waarover de onderhandelingen precies moeten gaan en hoe deze vorm te geven. Dan kan mogelijk in 2013 het echte onderhandelen starten. Uiteraard is dit tijdpad afhankelijk van de politieke situatie in de VS, maar aan beide kanten van de oceaan zou er veel animo zijn voor een akkoord.

Onder de lidstaten bleek die animo voor een trans-Atlantisch akkoord er inderdaad te zijn. Verschillende lidstaten lieten weten enthousiast te zijn en benadrukten onder andere het belang van eliminatie van non-tarifaire barrières, overheidsaanbestedingen, Sanitaire Phytosanitaire Standaarden, standaarden (EU en VS nu de wereldstandaard neerzetten), e-business, etc. Tot slot werd afgesproken dit onderwerp de komende tijd op ministerieel niveau regelmatig te bespreken.

7. Anti Counterfeiting Trade Agreement (ACTA)

Commissaris De Gucht meldde geconfronteerd te zijn met een stevige anti-campagne en met veel onnodige onrust en rumoer rondom het ACTA-akkoord. De Gucht gaf aan dat de Europese Commissie het tijd

vindt voor een debat gebaseerd op feiten en daarom heeft de Commissie besloten de zaak aan het Hof voor te leggen. Aangezien Commissaris en lidstaten hier een gezamenlijk belang hebben, is het voor lidstaten mogelijk zich in deze zaak te voegen. Commissaris De Gucht onderstreepte dat uiteindelijke ratificatie door alle lidstaten vereist is vanwege de competentie van lidstaten op het terrein van strafrecht. Lidstaten hebben alle in de Raad van 16 december 2012 de beslissing genomen om ACTA te ondertekenen. Gezien de lopende procedures bij het Hof van Justitie en de Raad van State zal het Nederlandse kabinet niet overgaan tot ondertekening totdat vaststaat dat het verdrag in lijn is met de grondrechten (zie ook Kamerstuk TK 21 501-33 nummer 361).

Enkele lidstaten gaven kort een schets van de stand van zaken in het nationale ratificatieproces. De Gucht sloot af door nogmaals aan te geven dat er geen juridisch probleem is en riep lidstaten op zo spoedig mogelijk te ratificeren.

8. Russisch importverbod op vee

Enkele lidstaten gaven aan zich grote zorgen te maken over het Russische dreigement om vanaf 20 maart de invoer van levend vee uit de hele EU te verbieden. De maatregelen zijn naar hun mening disproportioneel en het Russische dreigement komt een paar maanden na de goedkeuring van de Russische toetreding tot de WTO.

De Commissaris deelt de mening van lidstaten dat de aangekondigde maatregelen disproportioneel zijn. Commissarissen De Gucht en Dalli (SANCO – Volksgezondheid en Consumentenzaken) hebben hierover reeds een brief aan de vicepremier en hun directe Russische counterparts gestuurd (respectievelijk minister van Economische Zaken en minister van Landbouw).

Lunchbespreking

9. EU Japan

De Raad besprak de voortgang in het onderzoek naar eventuele mogelijkheden voor een vrijhandelsakkoord met Japan. Commissaris De Gucht gaf aan dat Japan inderdaad erg geïnteresseerd lijkt in een vrijhandelsakkoord met de EU, maar dat er op het vlak van non-tarifaire barrières nog veel moet gebeuren. Vooral nog komt Japan daar vooral met procedurevoorstellen. Een groot aantal lidstaten gaf vervolgens aan nog bedenkingen te hebben en refereerde aan voorwaarden (opruimen non-tarifaire barrières, Geografische Indicaties, aanbestedingen etc.) voor onderhandelingen over een vrijhandelsakkoord met Japan kunnen starten. Enkele andere lidstaten, waaronder Nederland, denken daar anders over en zijn positiever. Afsproken is het onderwerp op de volgende RBZ Handel wederom te bespreken.

10. Groene groei

De Raad besprak dit belangrijke onderwerp vanuit het idee dat de EU een voorloper zou moeten zijn. Het is belangrijk dat onze vrijhandelsakkoorden zo groen mogelijk zijn en ook moet worden nagedacht over een SETA (Sustainable Energy Trade Agreement). Commissaris De Gucht beaamde dit, maar gaf aan zoekende te zijn en verwacht bij handelspartners weinig enthousiasme voor SETA.

11. EU-India

De Raad besprak de uitslagen van regionale verkiezingen in India. Commissaris De Gucht gaf aan het vrijhandelsakkoord af te willen ronden voor het eind van het jaar. Ook de Indiaase counterparts willen aan afgesproken ministeriele bijeenkomst in juni vasthouden. Inhoudelijk liggen met name overheidsaanbestedingen en diensten nog lastig; voor goederen is een deal nagenoeg rond.